

ชื่อเรื่อง เอกลักษณ์ดนตรีผู้ไทยในจังหวัดมุกดาหาร
ผู้วิจัย ว่าที่ ร.ต.จักรารุธ บุชาติ
มหาวิทยาลัย วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ปีที่พิมพ์ 2559
คำสำคัญ เอกลักษณ์/ดนตรีผู้ไทย/จังหวัดมุกดาหาร

บทคัดย่อ

เอกลักษณ์ดนตรีผู้ไทยในจังหวัดมุกดาหาร เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ทำการศึกษาภาคสนาม กลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไทยในจังหวัดมุกดาหาร ระหว่างปีพุทธศักราช 2556-2557 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบริบทของดนตรีผู้ไทยและวิเคราะห์เอกลักษณ์ดนตรีผู้ไทยในจังหวัดมุกดาหาร

ผลการวิจัยพบว่า ชาวผู้ไทยเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อพยพจากแคว้นสิบสองจุไทย อาศัยอยู่ตามหัวเมืองต่างๆ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย วัฒนธรรมที่ถือเป็นเอกลักษณ์คือ ภาษาผู้ไทย การลำผู้ไทย และพิธีกรรม อาทิ พิธีกรรมเหยา มีหมอลำและหมอแคน ซึ่งเป็นพิธีกรรมที่ยึดเหนี่ยวในสังคมชาวผู้ไทยในเรื่องความเชื่อและการเคารพผีบรรพบุรุษ

มีเพียง แคน เครื่องเป่าลมไม้ประเภทลิ้นอิสระ จากการวิเคราะห์บทเพลงที่ใช้ประกอบพิธีกรรมเหยาซึ่งจะใช้บรรเลง 1 ลาย คือ ลายลำผู้ไทย จากการวิเคราะห์พบว่า มีโครงสร้างทำนองหลักของบทเพลงที่ใช้ประกอบพิธีกรรมเหยา มีความเป็นอิสระในทำนองเพลง โดยทำนองเปลี่ยนไปตามคำร้องหรือการลำ หรือกลอนหัวเดียว ในรูปแบบของการต้นสด

โครงสร้างบทเพลงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ท่อนนำ เป็นท่อนที่แคนเกริ่นนำเพื่อตั้งเสียง แล้วท่อนทำนองเป็นท่อนที่แคนต้นทำนองไปตามคำร้องหมอลำทำนองเดิม และมีความเป็นอิสระในทำนองเพลงและท่อนจบเป็นท่อนที่จะบรรเลงพร้อมกันแล้วค่อยๆ จบลง